

چکیده

انسان موجودی است با عواطف مختلف که یکی از آنها اندوه و حسرتی است که بنابه دلایل مختلف، فرد در خود احساس می‌کند. این اندوه و حسرت ناشی از تحمل اوضاع و موقعیت‌هایی است که فرد به دلیلی عدم رخ دادن شرایط دلخواه، دچار این آن می‌شود. در ادبیات، اندوه و حسرت به عنوان یکی از احساسات قوی دارای بازتاب‌های گسترده و متنوعی است که از جمله آن‌ها می‌توان به مکتب رمانتیسم اشاره کرد که در آن بازتاب عواطف در آثار ادبی دارای جایگاه مهمی است. همچنین نوستالژی که نوعی اندیشیدن به گذشته و ایجاد احساساتی نظیر اندوه و حسرت از دست دادن داشته‌های گذشته است، نیز دربرگیرنده‌ی این نوع احساسات است. به عبارت دیگر نوستالژی نیاز به زبانی عاطفی دارد و بیان عواطف در مکتب رمانتیسم از اهمیت بسیاری برخوردار است. این پژوهش با هدف شناخت بازتاب‌های مختلف اندوه و حسرت در شعر حمید مصدق با روش توصیفی-تحلیلی صورت گرفته است. نتایج حاصل از این پژوهش نشان داد که مصدق بنا به دلایل فردی و اجتماعی، در درون خود احساس اندوه و حسرت داشته و آن را به صورت گسترده در اشعار خود بازتاب داده است. در میان جلوه‌های مختلف اندوه و حسرت در شعر وی می‌توان به دو بخش «اندوه ناشی از یادآوری خاطرات گذشته» و «اندوه ناشی از دوری از معشوق» اشاره کرد که اولی به نوستالژی فردی مربوط بوده و دیگری برگرفته از اصول مکتب رمانتیسم است. همچنین می‌توان به «اندوه ناشی از وجود حکومت‌های استبدادگر» اشاره کرد که وجه اجتماعی از مکتب رمانتیسم را دربرمی‌گیرد.

واژه‌های کلیدی: رمانتیسم، نوستالژی، اندوه و حسرت، حمید مصدق.